



ENG:

KWALITEIT VS. GELD

De economisch roerige tijden gaan ook niet voorbij aan de facilitaire dienstverleners. Met name op ENG-gebied zijn er de afgelopen jaren nogal wat veranderingen geweest en er staan er nog meer voor de deur. We vroegen vier aanbieders uit de markt naar hun visie over de recente ontwikkelingen.  Eelco Nauta

Niet alleen bezuinigingen en kostenbesparingen zorgen voor veranderingen, maar ook de technische mogelijkheden maken het spannende tijden voor de aanbieders van ENG faciliteiten.

Een ontwikkeling die al jaren aan de gang is en steeds vaker wordt ingezet, is de camjo. Van journalisten wordt tegenwoordig verwacht dat ze bij het draaien van items en interviews zelf een compacte camera ter hand nemen. Voor omroepen en productiemaatschappijen een efficiënte manier van werken en zeker ook goedkoper dan het sturen van een complete ploeg. Toch zijn journalist en cameraman

twee verschillende vakken en dus rijst de vraag of die wel moeten worden gecombineerd.

Frank Vugs van Facility House ziet voordelen in het inzetten van camjo's, maar benadrukt wel dat professionele ploegen altijd nodig zullen zijn om de kwaliteit te waarborgen. "Journalisten kunnen sommige dingen prima draaien en waarschijnlijk zijn ze bij 'hot news' sneller ter plaatse. Toch kan het voor uitgebreidere items makkelijker zijn als een redacteur zijn handen vrij heeft en de ploeg het beeld



en geluid laat regelen. Een item is vaak meer dan alleen maar een talking head, dat moeten we vooral niet vergeten." John Huijbregts (camerateam) is het er op sommige vlakken mee eens: "Cameraman en journalist zijn twee verschillende vakken. Ik vind wel dat een cameraman journalistieke vaardigheden aan moet leren om een verhaal kort en bondig te vertellen. Vaak ontbreekt het aan deze motivatie. Als je meer van de inhoudelijke kant weet, word je zelf-regisserend en dat komt de kwaliteit van je werk ten goede."

BUDGETTEN EN TARIEVEN

De kwaliteit van de cameraman is een hot issue. Budgetten van producties gaan steeds verder omlaag en daarmee lijkt geld belangrijker te zijn dan kwaliteit. "De budgetten gaan omlaag, maar men wil wel het onderste uit de kan bij producties", zegt Xandra Groenewold van Pro-Time Broadcast&content. "Dit gaat vaak ten koste van het ENG-werk. Als je de uurtarieven van cameramensen ziet, dat is echt belachelijk laag. Om nog maar te zwijgen over de tarieven van geluidsmensen, als die al worden ingezet." Will Haenen van Track '88: "Vroeger was het normaal om met een hele ploeg op stap te gaan, inclusief assistenten, item-regisseurs, redacteurs etc. Dat is nu allemaal te duur geworden en dankzij de technische mogelijkheden ook niet altijd meer noodzakelijk. Wel is het zo dat er steeds meer op het bordje van de cameraman is komen te liggen. Door de techniek is het vak cameraman ondergesneeuwd geraakt. Het gaat uiteindelijk om een strak plaatje met een eenduidige beelduitdrukking en een goede

beeldcompositie. Dit zijn zaken die door de te kleine budgetten naar de achtergrond zijn geschoven."

OPLEIDINGEN

Hoewel er opleidingen bestaan tot cameraman, schieten die volgens de reacties vaak te kort als het gaat om inhoudelijke, technische en basiskennis. Veel facilitaire dienstverleners geven daarom interne opleidingen. "Wij werken in de regel alleen met goed opgeleide en ervaren mensen", zegt Frank Vugs. "De mensen die wij binnen krijgen vanuit een externe opleiding hebben over het algemeen een te laag kennisniveau en schieten ook technisch vaak te kort." Volgens Xandra Groenewold is het opleidingsniveau te laag en kost het tijd en energie om de mensen zelf goed op te leiden. "Het niveau van de mensen die van regionale opleidingen komen is ronduit bedroevend. Wij leiden ze zelf op, maar dat kost vaak al een jaar of twee. We zien dan vaak dat men tegen die tijd alweer is afgehaakt."

"De kwaliteit van de nieuwe mensen is deprimerend te noemen", vult Will Haenen aan. "Er is een wildgroei aan opleidingen ontstaan die pretenderen vakmensen op te leiden. Als je op zoek gaat naar mensen die als vakman zijn opgeleid, kan je die in Nederland niet vinden. De instroom vanuit het MBO is bedroevend omdat het niveau laag is en de mensen geen motivatie hebben. Vanuit het HBO is het al niet veel beter. Het ontbreekt over de hele linie aan mensen die het vak beheersen en de sociale vaardigheden hebben om met klanten en opdrachtgevers op niveau om te gaan."



VERSCHILLEN

Bezuinigingen zijn aan de orde van de dag. Ook in Hilversum wordt hard gesneden en daar is – buiten Den Haag wellicht – niemand blij mee. Kan er niet makkelijk bezuinigd worden door meer samen te werken? Nu staan er twaalf ploegen om een poppetje heen om hetzelfde plaatje te schieten. Zou door samen te werken dat aantal naar beneden kunnen? John Huijbregts is het er niet mee eens: “Iedere ploeg staat daar met een eigen opdracht. Daarnaast is het zo dat iedere omroep of elk programma een andere insteek heeft en ze veel verschillen van elkaar. Kijk alleen al naar het verschil tussen de NOS, RTL en SBS.”

“Je wilt als programma je eigen kleur geven aan je productie, dus daar moeten die bezuinigingen niet vandaan komen”, stelt Xandra Groenewold. “Je zou beter kunnen denken aan samenwerking tussen de redacties en productieafdelingen. Ik kan me ook nog wel wat management-lagen bedenken waar het helemaal anders kan.”

Frank Vugs: “Ik denk dat ploegen al heel efficiënt werken. Ze draaien meerdere items per dag en je moet niet vergeten dat het niet alleen maar gaat om het draaien van een plaatje, maar om de hele workflow, dus ook een stukje montage en eventueel een uplink. Je hebt als programma altijd je eigen insteek en je hebt dus ook je eigen mensen nodig om de juiste inhoud te maken.”

TEKORTKOMINGEN

De markt wordt overspoeld met kleinere en steeds handzamere camera's van goede kwaliteit. Zullen ENG ploegen door deze ontwikkeling in de toekomst gaan verdwijnen?

“Die kleine camera's moeten ook bediend worden en zijn vaak maar ten dele een oplossing”, aldus Xandra Groenewold. “Ook dit is een typische bezuinigingsmaatregel. Ik denk wel dat de ENG markt zal krimpen en dan is het dus de truc om te zorgen dat je ‘top-off-the-bill’ bent. Dan kan je overleven en enigszins zelf je prijs bepalen.”

Volgens Frank Vugs wil een handzame camera niet zeggen dat iedereen direct kwaliteit kan leveren. “De drempel is voor een amateur natuurlijk laag om zelf spullen te kopen. Toch heeft kwaliteit niets te maken met de grootte van de camera of het aantal pixels. Kijk naar de fotografie; je kan voor weinig geld mooie spullen kopen, maar er zijn gelukkig nog steeds een hoop vakfotografen die er hun brood mee verdienen.” John Huijbregts denkt dat de kleinere camera's technisch hun tekortkomingen hebben. “Ze hebben tekortkomingen qua lens; als de lichtomstandigheden te kort zijn, kunnen ze niet meekomen. Met een grote camera kan je altijd uit de voeten. Maar kijk ook eens naar het geluid van die kleinere kasten, daarmee kom je er ook niet als je op professioneel broadcastniveau wil draaien.”

SNEL EN GOEDKOOP

Will Haenen tot slot: “Wat is er nu uiteindelijk terechtgekomen van al deze zaken? Het werkveld is grofweg onderverdeeld in een tweetal delen; een deel waar de redacteur zelf draait met een kleine compacte camera en het andere deel waar de klassieke cameraman zich concentreert op het beeld als hoofdaandachtsgebied. Het wringende moment zit hem veelal in de dalende tarieven voor de inzet van freelancers, die wel een kwalitatief goed product willen maken, maar daar veelal geen ruimte voor krijgen. Snel en goedkoop is vooral de tendens. Opdrachtgevers draaien de rollen om en willen dan toch veel eisen voor uiteraard dat te lage tarief en worden dus gestraft door de nieuwe lichten cameramensen van lage kwaliteit, die zeggen alles te beheersen. Toch moeten we de tegenstroom niet vergeten: er zijn ook nog opdrachtgevers die mensen met kwaliteiten zoeken en deze gericht willen inzetten. Er is dus nog ruimte voor de cameramensen als vakmensen, mits er een goede en degelijke basis in opleiding en vaardigheden aan gekoppeld is.” ■